

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชม ความคิดเห็นที่มีต่อละคร ความคิดเห็นเรื่องพฤติกรรมเลียนแบบจากละคร ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับชมกับความคิดเห็นที่มีต่อละคร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) กับความคิดเห็นเรื่องพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร (Selective Process) แนวคิดเรื่องทัศนคติ (Attitude) แนวคิดเรื่องการเลียนแบบ แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ (The Soap Opera) แนวคิดเรื่องละครโทรทัศน์กับวัยรุ่น และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์ อิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีต่อผู้ชม และพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นตอนปลายทั้งเพศชายและหญิง อายุ 17-21 ปี ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) และกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัด/และในกำกับทบวงมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 17-21 ปี ที่กำหนดไว้ 400 คนนั้น ส่วนใหญ่เป็นนิสิต/นักศึกษาหญิง มากกว่านิสิต/นักศึกษายชาย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,501 บาทขึ้นไป และมีสถานภาพการพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอุปนิสัยในการใช้เวลาว่างอยู่กับสื่อวิทยุโทรทัศน์ และกลุ่มเพื่อน

สำหรับพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์โดยทั่ว ๆ ไปนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชมละครโทรทัศน์ 7 วัน / สัปดาห์ มากกว่า 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง และมักชมละครโทรทัศน์ในช่วงเวลาหลังข่าวภาคค่ำ (20.30-22.30 น.) สำหรับประเภทของละครโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุด คือ ละครโทรทัศน์ประเภทตลก / เบาสมอง และละครชีวิตรัก / ชิงรักหักสวาท

ด้านพฤติกรรม的开รับชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวิธีการชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) คือ ชมเป็นบางตอน โดยเปลี่ยนไปชมช่องอื่นเมื่อละครน่าเบื่อหรือไม่สนุก โดยมีเหตุผลในการรับชมเพื่อพักผ่อนและคลายเครียด เลือกชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ด้วยปัจจัยด้านดารานำแสดงและเนื้อหาละครมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นำเนื้อหาจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยใช้เป็นข้อคิดและคติสอนใจมากที่สุด เช่น การใช้พฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงกับคนรักเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ อีกทั้งยังเห็นว่าละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) สร้างโดยมีความจริงอยู่บ้างบางส่วน ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างไม่ต่อต้านที่จะให้มีละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ในผังรายการ อย่างไรก็ตามละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าการใช้พฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงกับคนรักเป็นเรื่องผิดปกติ อีกทั้งยังให้บทเรียนว่า การใช้พฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงกับคนรักเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ และเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรเลียนแบบ

ส่วนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) นั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าพฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงที่วัยรุ่นแสดงออกมามีปัจจัยอื่น ไม่เกี่ยวกับละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) และปฏิเสธความคิดที่ว่าวัยรุ่นจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ได้ง่ายกว่าวัยอื่น ๆ

การทดสอบสมมติฐานอธิบายได้ว่า เพศ และค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม的开รับชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ของวัยรุ่น แต่สถานภาพการพักอาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ส่วนสาขา การศึกษาและอุปนิสัยส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการชม แต่มีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่เลือกชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะชมเป็นบางตอน โดยเปลี่ยนไปชมช่องอื่นเมื่อละครน่าเบื่อหรือไม่สนุก และมีเหตุผลในการรับชมเพื่อพักผ่อนและคลายเครียด

นอกจากนี้ คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) และความคิดเห็นเรื่องพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ของวัยรุ่น แตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนำเนื้อหาจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยใช้เป็นข้อคิดและคติสอนใจ และเห็นว่าละครแนวนี้ สร้างโดยมีความจริงอยู่บ้างบางส่วน

สำหรับพฤติกรรม的开รับชมละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ของวัยรุ่น ที่แตกต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) แตกต่างกันด้วย คือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะให้มีละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ในผังรายการ

ในด้านความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ของวัยรุ่นนั้น มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับความคิดเห็นเรื่องพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ในทิศทางเดียวกัน หมายถึง หากวัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ก็อาจมีพฤติกรรมเลียนแบบจากละครโทรทัศน์แนวชีวิต (แนวตบจูบ) ตามไปด้วย